

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

THE CONCEPTUAL BASIS FOR PROVIDING TRANSPARENCY OF UKRAINE'S FOREIGN TRADE POLICY

У статті розглянуто основні механізми й інструменти втілення принципу транспарентності в регулюванні міжнародної торгівлі. Визначено сучасні особливості та напрями розвитку норм і правил ГАТТ/СОТ, які стосуються транспарентності зовнішньоторговельного регулювання. Проаналізовано сучасний стан забезпечення транспарентності у зовнішньоторговельній політиці України. Окреслено ключові напрями вдосконалення вітчизняної практики митного регулювання з метою дотримання всіх міжнародних зобов'язань України перед СОТ щодо транспарентності державного управління зовнішньоторговельної діяльності.

Ключові слова: транспарентність, спрощення процедур торгівлі, митне регулювання, Світова організація торгівлі, зовнішньоторговельна політика.

В статье рассмотрены основные механизмы и инструменты реализации принципа транспарентности в регулировании международной торговли. Определены современные особенности и направления развития норм и правил ГАТТ/ВТО, касающихся транспарентности внешнеторгового регулирования. Проанализировано

современное состояние в обеспечении транспарентности во внешнеторговой политике Украины. Определены ключевые направления совершенствования отечественной практики регулирования в целях соблюдения всех международных обязательств Украины перед ВТО по транспарентности государственного управления внешнеторговой деятельностью.

Ключевые слова: транспарентность, упрощения процедур торговли, таможенное регулирование, Всемирная торговая организация, внешнеторговая политика.

The article deals with the main mechanisms and instruments for implementing the principle of transparency in the regulation of international trade. Modern features and trends of GATT/WTO rules and guidelines related to trade transparency regulation are revealed. The current state of transparency in Ukraine's foreign trade policy is analysed. Key areas for improving the domestic customs practice in order to comply with all international commitments of Ukraine to the WTO on the transparency of the public administration of foreign trade activities are outlined.

Key words: transparency, trade facilitation, customs regulation, World Trade Organization, foreign trade policy.

УДК 339.9.012.421

Яковченко В.С.

аспірант кафедри міжнародних економічних відносин
Київський національний
торговельно-економічний університет

Постановка проблеми. Підвищення ролі міжнародної торгівлі у світовій економіці і вибір її суб'єктами оптимальної зовнішньоторговельної політики обумовлені об'єктивним процесом глобалізації. Глобалізація призводить до постійного посилення взаємозв'язків та взаємозалежності економічної політики, що проводиться окремими країнами, включаючи взаємодію між такими її аспектами, як питання макроекономічної структури, торгівлі товарами і послугами, фінансів тощо. Досягнення гармонії між зазначеними аспектами економічної політики здійснюється головним чином урядами на національному рівні, проте, їхня міжнародна узгодженість є важливим і цінним елементом підвищення ефективності такої політики. Інтенсивність цього процесу залежить від рівня розвитку всіх учасників національних економік, а також від ступеня інтегрованості їх у світову економіку як через види зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання, так і через активну участь у міжнародних організаціях, де особливе місце посідає Світова організація торгівлі (СОТ).

Транспарентність залишається одним з базових принципів функціонування багатосторонньої торговельної системи СОТ, який лежить в основі ефективної взаємодії країн світу з питань розвитку міжнародного руху товарів і послуг. В економічній теорії фактор транспарентності традиційно розглядається у контексті впливу на рівень тран-

сакційних витрат, адже дотримання принципу транспарентності сприяє усуненню надмірних адміністративних бар'єрів та іншого негативного впливу зі сторони органів митного регулювання на обсяги і динаміку зовнішньоторговельної діяльності. З іншого боку, втілення принципу транспарентності сприяє зменшенню рівня асиметрії в доступі до інформації серед учасників ЗЕД, що активізує процеси міжнародної економічної інтеграції. У зв'язку з набуттям принципом транспарентності дедалі більшого значення в розвитку глобалізації й ефективності інтеграції національних економік до світового ринку, особливої актуальності набуває дослідження концептуальних основ його забезпечення у вітчизняній практиці зовнішньоторговельного регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем втілення принципу транспарентності при формуванні і реалізації зовнішньоторговельної політики України присвячено наукові доробки низки вітчизняних вчених-економістів, зокрема: М.Г. Нікітіної та М.М. Кузнецова [1], Р.С. Близького [2], С.В. Галько та В.Н. Осієвської [3], Е.А. Афоніна та О.В. Суший [4], І.М. Квеліашвілі [5], В.Г. Андрійчука [6] та ін. Їх праці становлять вагомий внесок у визначення сутності та складових елементів принципу транспарентності у зовнішньоторговельній сфері. Зазначеними вченими ґрунтовно опрацьовано міжнародні

зобов'язання України щодо забезпечення транспарентності ЗЕД, закріплені в нормах СОТ та положеннях Угоди про асоціацію з Євросоюзом. Віддаючи належне існуючим напрацюванням, необхідно зазначити, що дослідженню концептуальних основ, інструментів та механізмів практичного втілення принципу транспарентності в регуляторній політиці України у сфері зовнішньої торгівлі залишається приділено недостатню увагу. Крім того, поза увагою вітчизняних науковців залишаються положення Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі, які розширюють та уточнюють принцип транспарентності у сфері ЗЕД. Все це обумовлює необхідність подальших досліджень.

Постановка завдання. Головною метою цієї роботи є визначення інструментів та механізмів забезпечення виконання принципу транспарентності у вітчизняній зовнішньоторговельній політиці, базуючись на відповідних міжнародних зобов'язаннях України в рамках ГАТТ/СОТ.

Виклад основного матеріалу дослідження. У контексті порушених у дослідженні питань, принцип транспарентності слід розуміти, як принцип формування та реалізації зовнішньоторговельної політики, який передбачає забезпечення вільного доступу до всієї інформації, законів, адміністративних положень і розпоряджень з питань, що належать до компетенції багатосторонньої системи регулювання торгово-економічних відносин (наприклад, торгово-політичного режиму і його огляду, торгівлі послугами, практики урядових закупівель, процедури розгляду спорів тощо) [7, с. 34].

Витоки цього принципу лежать у Статті Х Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 («ГАТТ 1994») про публікації та застосування торгових правил. Стаття Х містить три частини:

1. Вимога про те, що «Законои, правила, судові рішення та адміністративні розпорядження загального характеру, які вводяться договірною стороною... повинні без затримок публікуватися таким чином, щоб дати можливість урядам і суб'єктам ЗЕД ознайомитися з ними». Крім того: «Існуючі угоди між договірними сторонами і урядом або урядовими організаціями іншої договірної сторони, які впливають на міжнародну торговельну політику, також повинні публікуватися».

2. Положення про те, що: «Жодний захід загального застосування, який вживається будь-якою стороною і підвищує ставку мита чи інший збір на імпорт, який здійснюється у встановленому та єдиному порядку, чи накладає нову або більш обтяжливу вимогу, обмеження чи заборону на імпорт або на переказ платежів за нього, не повинен набирати чинності, доки такий захід не буде офіційно опубліковано».

3. Положення з вимогою про те, що: (а) «Кожна сторона повинна у єдиний, неуперед-

жений та розумний спосіб застосовувати всі свої закони, положення, рішення чи розпорядження»; та (б) «Кожна сторона повинна мати чи заснувати за першої можливості судові, арбітражні чи адміністративні трибунали або процедури з метою оперативного перегляду та коригування адміністративних заходів відносно митних питань» [8].

Іншим традиційним напрямом реалізації принципу транспарентності слід уважати механізм огляду торговельної політики країн. Правила СОТ виділяють два способи такого огляду:

– країни-члени зобов'язані інформувати СОТ та інших країн-членів про всі зміни їх торгової політики, торгового законодавства, надавати торговельну статистику;

– орган з огляду торговельної політики проводить огляд країн-членів, частота проведення подібних оглядів залежить від частки країни в світовій торгівлі.

Цілями здійснення таких оглядів є збільшення рівня транспарентності торговельної політики країн-членів СОТ шляхом регулярного моніторингу та можливість проведення багатосторонньої оцінки впливу політики країн-учасниць на міжнародну торгівлю. На практиці огляди торговельної політики дозволяють з одного боку зрозуміти, яку торговельну політику проводить окрема країна, з іншого боку – це можливість для самої країни-члена побачити, як її політика співвідносяться з глобальною системою СОТ загалом.

Отже, з метою дотримання базових складових принципу транспарентності члени СОТ зобов'язані публікувати нормативні акти, які регулюють сферу зовнішньої торгівлі, створювати і підтримувати інститути для аналізу рішень, які зачіпають зовнішню торгівлю, відповідати на запити інших країн-членів про надання інформації, повідомляти СОТ про зміни в зовнішньоторговельній політиці тощо. Обмін інформацією дозволяє ефективно вирішувати потенційні конфлікти, знижує загальну невизначеність і підвищує рівень передбачуваності зовнішньоторговельної політики, що служить стимулом для активізації торгівлі та інвестицій.

Однак, на сьогодні виконання вищезазначених положень вже є недостатнім для повноцінного втілення принципу транспарентності, оскільки в грудні 2013 р. під час ІХ Міністерської конференції СОТ на Балі затверджено проект Угоди про спрощення процедур торгівлі, найважливіші аспекти якого пов'язані з підвищенням прозорості зовнішньоторговельної політики на основі:

– забезпечення інформаційної доступності і публікації в мережі Інтернет основних вимог, що ставляться до експорту та імпорту товарів, розміру митних зборів та податків з зовнішньої торгівлі;

– розширення інституту попередніх рішень органів митного регулювання з питань класифікації, країни походження та митної вартості товарів;

– залучення учасників зовнішньоекономічної діяльності та бізнес-спільноти до оцінки ефективності діяльності митних органів, розробки нормативної бази у сфері митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

– забезпечення публічності відомостей про терміни митного очищення товарів та роботу механізму «єдиного вікна» [9, с. 29–30].

Крім цього, члени СОТ домовилися про створення спеціальних контактних точок з питань митного співробітництва, а також з інших питань, пов'язаних з імпортом, експортом і транзитом, про забезпечення нотифікацій Комітету зі спрощення процедур торгівлі, створеному для цілей функціонування Угоди. Також уточнено і доповнені правила, які стосуються процесу оскарження рішень адміністративних органів. Наприклад, тепер процедури оскарження і перегляду таких рішень повинні застосовуватися на недискримінаційній основі, а будь-якому заявнику повинні бути пояснені причини конкретного рішення адміністративного органу для того, щоб він міг у повній мірі скористатися процедурами перегляду рішення.

Сторонам також вдалося досягти згоди щодо великого блоку питань, пов'язаних зі співробітництвом митних органів. Вони стосуються розкриття найкращих митних практик, інформування операторів про їхні обов'язки, обміну інформацією між митними органами, в тому числі з метою перевірки достовірності заявлених даних, порядку запиту, надання і захисту обмінюваних даних [10, с. 21–22]. Всі ці заходи паралельно з механізмами, передбаченими двосторонніми митними угодами, дозволяють стверджувати про розширення поняття і сфер втілення принципу транспарентності в зовнішньоторговельній політиці країн-членів СОТ.

Зміщення акценту на прозорість діяльності митних служб у положеннях Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі обумовило формування низки критеріїв дотримання принципу транспарентності за новими стандартами. Тому послідовне та неухильне дотримання нових міжнародних положень у сфері транспарентності зовнішньоторговельної політики передбачає дотримання наступних вимог при здійсненні митного регулювання:

– інформаційна відкритість – своєчасне надання інформації про діяльність митних органів, доступ до якої не обмежений нормативними актами, яка є відкритою, загальнодоступною і достовірною, в форматі, зручному для її пошуку, обробки і подальшого використання, в тому числі у формі відкритих даних;

– зрозумілість – представлення цілей, завдань, планів та результатів діяльності митних органів, що забезпечує просте і доступне сприйняття суб'єктами міжнародного бізнесу інформації про їх діяльність;

– залучення громадянського суспільства – забезпечення можливості участі громадських об'єднань

та підприємницької спільноти в розробці і реалізації управлінських рішень з метою врахування їх думок і пріоритетів, а також створення системи постійного інформування та діалогу;

– підзвітність – розкриття митними органами інформації про свою діяльність з урахуванням запитів і пріоритетів громадянського суспільства, забезпечення можливості здійснення громадянами, громадськими об'єднаннями та підприємницькою спільнотою контролю над діяльністю органів виконавчої влади у сфері регулювання ЗЕД [11, с. 21].

Що стосується втілення нових аспектів транспарентності Україною, яка також приєдналася до Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі, то слід визнати, що на даному етапі вітчизняний механізм митного регулювання не забезпечує повною мірою системного підходу до підвищення транспарентності митного регулювання зовнішньоторговельної діяльності. По-перше, відсутня нормативно закріплена система оцінки роботи митних органів громадськими об'єднаннями і підприємницькою спільнотою, функціонують лише окремі елементи даної системи. Ані учасники ЗЕД та особи, які здійснюють діяльність у сфері митної справи чи їх некомерційні об'єднання, ані Торгово-промислова палата та її регіональні структури, безпосередньо зацікавлені в підвищенні якості і швидкості процесів митного оформлення, не включені в систему оцінки ефективності діяльності митних органів і не мають можливості здійснювати відповідний моніторинг.

По-друге, значна частина нормативно-правових актів, що стосуються питання транспарентності митного регулювання, регулює переважно питання доступу до інформації про діяльність митних органів або інформаційної відкритості, що тепер є лише одним з елементів транспарентності. Водночас, правові поняття, які використовуються в різних законодавчих актах, що регулюють питання інформаційної відкритості, часто суперечать один одному, пропонуючи різні підходи до організації діяльності митних служб у сфері забезпечення транспарентності контролю за експортно-імпортними операціями.

По-третє, встановлений в даний час порядок надання державних послуг митними органами не здатний відповідати вимогам Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі. До основних проблемних питань взаємодії митних органів і учасників ЗЕД в рамках даного напрямку належать: необхідність надання заявниками документів, видачі результатів надання адміністративної послуги виключно на паперових носіях, особисто або поштою, а також неефективність і недостатня автоматизація процесів міжвідомчої взаємодії і взаємодії з митними органами сусідніх країн.

За таких умов, пріоритетним напрямом підвищення транспарентності митного регулювання ЗЕД

має стати вдосконалення системи оцінки діяльності митниці. Підвищення ефективності митного регулювання потребує зміщення пріоритетів у бік оцінки ефективності створення інституційних умов для здійснення ЗЕД. Система оцінки ефективності діяльності митних органів має забезпечити об'єктивну основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень і здійснення контролю за їх виконанням, виявлення ключових факторів, що впливають на ефективність митного регулювання.

Не менш важливим є запровадження інституту оцінки регулюючого впливу митних органів. Світовий досвід засвідчує, що така оцінка сприяє не лише підвищенню транспарентності зовнішньоторговельної політики, але й слугує одним з найбільш ефективних і дієвих інструментів захисту інтересів суб'єктів міжнародного господарювання. Вона уможливує для зацікавлених учасників процесу законотворчості висловлення своїх позицій і ставлення до запропонованих змін. У підсумку, це дозволяє ухвалювати більш зважені і всебічно прораховані, оптимізовані рішення у сфері регулювання ЗЕД.

Критичний аналіз вітчизняної системи оцінки регулюючого впливу свідчить про те, що ключовими напрямками його вдосконалення повинні стати: розширення сфери охоплення системою оцінки законодавчих та підзаконних актів; здійснення оцінки регулюючого впливу на ранній стадії розробки нормативно-правових актів; збільшення мінімальних термінів публічного обговорення запропонованих проектів; розширення форм проведення оцінки регулюючого впливу тощо. Реалізація даних заходів може бути забезпечена за рахунок виділення трьох форм проведення оцінки:

- оцінка регулюючого впливу на ранній стадії, що проводиться відносно всіх проектів нормативно-правових актів (за тих, які регламентують внутрішні організаційні питання) їх розробником на етапі підготовки концепції проекту нормативно-правового акту;

- оцінка регулюючого впливу за підсумками проведення публічних консультацій, що проводиться відносно найбільш значущих для учасників зовнішньоекономічної діяльності проектів нормативно-правових актів;

- ретроспективна оцінка регулюючого впливу, що проводиться відносно раніше прийнятих актів, в тому числі за допомогою проведення моніторингу сформованих практик їх застосування, а також на предмет їх відповідності цілям розвитку транспарентності митного регулювання [12].

Не менш важливим напрямом забезпечення транспарентності митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності є зміщення акценту реалізації сервісних повноважень митних органів у бік підвищення якості і збільшення спектру інформаційних послуг та впровадження сучасних

інформаційно-комунікаційних технологій. Ключовими напрямками підвищення існуючого рівня транспарентності митного регулювання мають стати: збільшення спектру інформаційних послуг, що надаються митними органами в електронному вигляді, націлених на підвищення доступу учасників зовнішньоекономічної діяльності, представників навколо митної інфраструктури до інформації про діяльність митних органів і юридично значимі факти (наявність заборгованості зі сплати митних платежів, стан особового рахунку учасника ЗЕД, розгляд звернень, інформування про акти митного законодавства та консультування зацікавлених осіб в режимі онлайн).

Висновки з проведеного дослідження. Змістовне наповнення принципу транспарентності зовнішньоторговельної політики здійснило еволюційний розвиток від простого механізму розповсюдження і обміну інформацією про особливості регулювання ЗЕД у рамках ГАТТ 1994 до комплексної системи норм та правил забезпечення прозорого й ефективного функціонування інституційного середовища у сфері міжнародної торгівлі (насамперед органів митного контролю), викладеної в Угоді СОТ про спрощення процедур торгівлі.

Розвиток системи міжнародного торгового права в рамках СОТ актуалізує для України необхідність удосконалення механізму митного регулювання задля підвищення рівня транспарентності зовнішньоторговельної політики відповідно до взятих зобов'язань. Першочергові зусилля повинні бути спрямовані на скасування функцій надмірного державного регулювання і поглиблення взаємодії державних органів з бізнес-спільнотою. Концептуальними напрямками забезпечення транспарентності даної сфери зовнішньоторговельної політики вбачають наступні:

- поглиблення взаємодії державних органів з бізнес-спільнотою в питаннях оцінки ефективності діяльності митних органів, спрямоване на забезпечення стимулів для переорієнтації механізму митного регулювання на реалізацію завдань сприяння розвитку зовнішньої торгівлі, зниження витрат учасників ЗЕД при здійсненні зовнішньоторговельних операцій, прискорення термінів здійснення митних операцій і проведення митного контролю;

- вдосконалення системи надання митними органами державних послуг за рахунок чіткого розмежування виконуваних митними органами державних функцій і наданих заявникам митних послуг, розширення спектра послуг, що надаються інформаційного характеру, автоматизації процедур надання послуг і процесів міжвідомчої взаємодії, що дозволить забезпечити підвищення якості надання послуг і скорочення термінів їх надання;

- підвищення транспарентності процесу формування правової основи митного регулювання зовнішньоторговельної діяльності на основі ство-

рення системи оцінки регулюючого впливу проектів нормативно-правових актів у сфері експортно-імпортової діяльності, що надасть можливість у повній мірі врахувати інтереси зацікавлених сторін при формуванні національних норм і принципів митного регулювання ЗЕД.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Никитина М.Г. Развитие внешнеторговой политики государства в рамках реализации принципа транспарентности / М.Г. Никитина, М.М. Кузнецов // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. – 2014. – Вип. 8. – С. 107–112.
2. Близкий Р.С. Ресурсосбережение и транспарентность отношений в современном развитии экономики / Р.С. Близкий // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 9. – С. 108–113.
3. Галько С.В. Класифікація товарів як інструмент транспарентності міжнародної торгівлі / С.В. Галько, В.Н. Осієвська // Товари і ринки. – 2016. – № 1. – С. 32–47.
4. Транспарентність влади в контексті європейської інтеграції України консп. лекц. до короткотерм. семін. в системі підвищення кваліфікації кадрів / уклад.: Е.А. Афонін, О.В. Суший. – К.: НАДУ, 2010. – 48 с.
5. Квеляшвілі І.М. Реалізація принципу транспарентності у відносинах органів доходів і зборів із бізнесом та громадськістю / І.М. Квеляшвілі // Публічне адміністрування: теорія і практика. – 2016. – Вип. 2(16). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2016-02\(16\)/14.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2016-02(16)/14.pdf)
6. Андрійчук В.Г. Черговий раунд переговорів країн-членів СОТ і гіпотетичні можливості впливу його результатів на умови розвитку світової торгівлі та зовнішньої торгівлі України зокрема / В.Г. Андрійчук, Є.І. Іванов // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 2014. – Вип. 119. – Ч. 2. – С. 4–14.
7. Михневич С.И. 115 вопросов о многосторонней торговой системе ГАТТ/ВТО / С.И. Михневич; Проект «Содействие Правительству Республики Беларусь при вступлении в ВТО через усиление экспертного и институционального потенциала». – Минск: Белсэс, 2009. – 71 с.
8. Генеральна угода з тарифів і торгівлі / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_264
9. Сабельников Л.В. Значение решений, принимаемых ВТО, для развития международной торговли / Л.В. Сабельников // Российский внешнеэкономический вестник, 2014. – № 2. – С. 26–35.
10. Баранова М.А. Обеспечение прозрачности международного регулирования торговли товарами и услугами в рамках соглашений ГАТТ/ВТО / М.А. Баранова // Торговая политика. Trade Policy. – 2017. – № 1/9. – С. 9–22.
11. Апостолов М. План действий по улучшению ВЭД / М. Апостолов // Таможенное регулирование. Таможенный контроль. – 2013. – № 11. – С. 20–22.
12. Хапилин С.А. Концептуальные аспекты обеспечения транспарентности таможенного регулирования внешнеэкономической деятельности в условиях

развития интеграционных процессов / С.А. Хапилин // Инженерный вестник Дона. – 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/kontseptualnye-aspekty-obespecheniya-transparentnosti-tamozhennogo-regulirovaniya-vneshneekonomicheskoy-deyatelnosti-v-rossiyskoy>

REFERENCES:

1. Nikitina M.G. (2014) Razvitie vneshnetorgovoy politiki gosudarstva v ramkakh realizatsii printsipa transparentnosti [National foreign trade policy development under transparency principle implementation]. Bulletin of Mariupol State University, vol. 8, pp. 107–112.
2. Bliizkiy R.S. (2015) Resursosberezhenie i transparentnost' otnosheniy v sovremennom razvitii ekonomiki [Resource conservation and transparency of relations under current economic development]. Actual problems of economics, № 9, pp. 108–113.
3. Galko S.V. (2016) Klyasyfikacija tovariv jak instrument transparentnosti mizhnarodnoji torghivli [Classification of goods as a tool of international trade transparency]. Commodities and markets, № 1, pp. 32–47.
4. Afonin E.A., Sushyj O.V. (2010) Transparentnistj vlady v konteksti jevropejskoji integracii Ukrainy konsp. lekc. do korotkoterm. semin. v systemi pidvyshhennja kvalifikacii kadriv [Transparency of government in the context of European integration of Ukraine. Lectures to short Seminars in the system of professional development of personnel]. Kyiv: NAPA (in Ukrainian).
5. Kveliashvili I.M. (2016) Realizacija pryncypu transparentnosti u vidnosynakh orghaniv dokhodiv i zboriv iz biznesom ta ghromadsjistikju [The realization of the transparency principle in the relationship of fiscal institutions with business and public]. Public Administration: Theory and Practice (electronoc journal), vol. 2(16). Available at: [http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2016-02\(16\)/14.pdf](http://www.dbuapa.dp.ua/zbirnik/2016-02(16)/14.pdf)
6. Andrijchuk V.G. (2014) Cherghovyj raund peregovoriv krajin-chleniv SOT i ghipotetychni mozhlyvosti vplyvu jogho rezuljtativ na umovy rozvytku svitovoji torghivli ta zovnishnjoji torghivli Ukrainy zokrema [Regular round of wto negotiations and hypothetical possibility of its influence on conditions of world trade and foreign trade of ukraine in particular]. Actual problems of international relations, vol. 119, part 2, pp. 4–14.
7. Mikhnevich S.I. (2009) 115 voprosov o mnogostoronney torgovoy sisteme GATT/VTO [115 questions about the multilateral trading system of the GATT/WTO]. Minsk: Belsens (in russian).
8. General Agreement on Tariffs and Trade / Official Website of the Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_264.
9. Sabel'nikov L.V. (2014) Znachenie resheniy, prinimaemykh VTO, dlya razvitiya mezhdunarodnoy torgovli [Importance of the WTO decisions for the development of international trade]. Russian foreign economic bulletin, № 2, pp. 26–35.
10. Baranova M.A. (2017) Obespechenie prozrachnosti mezhdunarodnogo regulirovaniya torgovli tovarami i uslugami v ramkakh soglasheniy GATT/VTO [Ensuring transparency of international trade in goods and services within the framework of Agreements of the GATT/WTO]. Trade Policy, № 1/9, pp. 9–22.

11. Apostolov M. Plan deystviy po uluchsheniyu VED [Action plan for improving foreign trade activities]. Customs regulation. Customs control, № 11, pp. 20–22.

12. Khapilin S.A. (2014) Kontseptual'nye aspekty obespecheniya transparentnosti tamozhennogo regulirovaniya vneshneekonomicheskoy deyatel'nosti v usloviyakh razvitiya integratsionnykh protsessov [Con-

ceptual aspects of transparency of customs regulation of foreign economic activity in the context of development of integration processes]. Engineering journal of Don (electronic journal). Available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/kontseptualnye-aspekty-obespecheniya-transparentnosti-tamozhennogo-regulirovaniya-vneshneekonomicheskoy-deyatelnosti-v-rossiyskoy>.

Yakovchenko V.S.

Postgraduate Student at Department of International Economic Relations,
Kyiv National University of Trade and Economics

THE CONCEPTUAL BASIS FOR PROVIDING TRANSPARENCY OF UKRAINE'S FOREIGN TRADE POLICY

The article deals with the main mechanisms and instruments for implementing the principle of transparency in the regulation of international trade. Modern features and trends of GATT/WTO rules and guidelines related to trade transparency regulation are revealed. The current state of transparency in Ukraine's foreign trade policy is analysed. Key areas for improving the domestic customs practice in order to comply with all international commitments of Ukraine to the WTO on the transparency of the public administration of foreign trade activities are outlined.